

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านอำเภอบ้านด่านจังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปนำเสนอผู้รับผิดชอบ หรือผู้เกี่ยวข้อง ได้นำข้อบกพร่องไปกำหนดนโยบายและการวางแผนเพื่อปรับปรุงให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 คนแล้วนำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 30 คนซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8073

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขออนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งถึงนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด่านอำเภอบ้านด่านจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านอำเภอบ้านด่านจังหวัดบุรีรัมย์ด้วยตนเองแบบสอบถามจำนวน 368 ฉบับเก็บรวบรวมมาได้ 368 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตาราง แสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านอำเภอบ้านด่านจังหวัดบุรีรัมย์วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านอำเภอบ้านด่านจังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านอำเภอบ้านด่านจังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมาหาค่า ดังนี้คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบและด้านการไปร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การเลือกตั้งทุกครั้งควรเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส รองลงมา คือ ควรมียางานผลการดำเนินงานของเทศบาลและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน้ออำเภอบ้านคำน้อจังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 3 ด้านทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน้อ อำเภอบ้านคำน้อ จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อแนวทางที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้นและมีแนวทางที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในเรื่องการเลือกตั้ง การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน้ออำเภอบ้านคำน้อจังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วยด้านการไปร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน้อ ยังให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วมกับเทศบาลไม่มากนักทั้งนี้คงเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีความรู้สึกว่าการปกครองระดับท้องถิ่นไม่มีความสำคัญ หรือความจำเป็นกับวิถีชีวิตของประชาชนมากนัก ผู้เข้าไปทำงานในท้องถิ่นก็จะเป็นนักการเมือง หรือผู้ได้ผลประโยชน์เท่านั้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีไม่มาก รวมทั้งความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของเทศบาล ที่จะให้สิทธิประโยชน์หรือโอกาสแก่ประชาชนเพื่อที่จะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากประชาชนเข้าใจเพียงว่า ตนเองมีหน้าที่ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารเทศบาลเท่านั้น ไม่มีส่วนเข้าไปกำหนดแผนงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตลอดทั้งบทบาทในการติดตามตรวจสอบการทำงาน หรือ การดำเนินงานของเทศบาล ประชาชนอาจเข้าใจว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่จะบริหารจัดการกันเอง สำหรับในส่วนของการดำเนินงาน หรือการบริหารงานกิจการของเทศบาลตามภารกิจหน้าที่ภายหลังจากการเลือกตั้งแล้ว เป็นเรื่องของสมาชิกสภา และพนักงานเจ้าหน้าที่ของเทศบาล จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นของเทศบาลอยู่ในระดับ ปานกลางซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล กุลเพชร โชติ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรวดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมประเพณีวัฒนธรรมเศรษฐกิจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน้อแตกต่างจากเทศบาลตำบลบ้านกรวด จึงทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน้อ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม

ร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากประชาชนคิดว่าการเมืองท้องถิ่นเป็นเรื่องของนักการเมืองท้องถิ่นที่จะต่อสู้แย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์กันเอง ส่วนประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ อาจให้ความสนใจและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ทางเทศบาลจัดขึ้น มีความตื่นตัวในทางการเมือง การปกครอง และประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหารมาก รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของเทศบาลที่จะให้สิทธิประโยชน์ หรือให้โอกาสแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมากผลการวิจัยจึงแตกต่างกัน

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ผลการวิจัย ด้านการไปร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มากนัก และยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ถึงแม้ว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้งได้มีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ โดยได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วย ในการประชาสัมพันธ์หาเสียงมากขึ้นก็ตาม แต่ประชาชนยังเห็นว่าการเมืองท้องถิ่นเป็นเรื่องของนักการเมืองในท้องถิ่นที่สนใจจะเข้าไปมีอำนาจบริหารในท้องถิ่น จึงไม่ประสงค์จะเข้าร่วมการเลือกตั้งตัวแทนของตน โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งตามสิทธิในรัฐธรรมนูญ อีกทั้งประชาชนยังอาจจะคิดอยู่เสมอว่าการเลือกตั้งไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องปากเรื่องท้องได้ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ เข้มทอง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน มีความตื่นตัวทางการเมืองในระดับท้องถิ่นน้อยด้วยเหตุผลที่ว่า การเมืองท้องถิ่นเป็นของนักการเมืองท้องถิ่นผู้ต้องการเป็นใหญ่เป็นโตทางการเมืองได้รับเลือกเข้าไปแล้วไม่สามารถจะช่วยประชาชน ได้อย่างแท้จริง จึงเข้าไปร่วมใช้สิทธิในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่อาจมีความสนใจและตื่นตัวทางการเมืองด้านการเมืองมากขึ้น ได้มีการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ ได้เข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจากสื่อต่างๆมากเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ทำให้ประชาชนได้มีแนวทางในการตัดสินใจในการนำไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งการเมืองระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ อีกทั้งในปัจจุบันการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องไปเลือกตั้ง ไม่อย่างนั้นจะเสียสิทธิในด้านต่างๆ

มากมาย จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง และให้ความสำคัญในการเลือกตั้ง ทำให้การไปร่วมใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในระดับหมู่บ้านและตำบลอาจไม่เข้าใจถึงบทบาทของตนในการที่จะเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แม้แต่การทำประชาคม อาจยังไม่เข้าร่วมเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นที่จะดำเนินการเอง ถึงแม้ว่าประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เจริญก้าวหน้า และมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่เข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาลจะดำเนินการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เอง จึงทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลไม่ค่อยจะได้รับความร่วมมือ ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนไม่ได้เล็งถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชน และทางเทศบาลเองไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการวางแผน และการร่วมพัฒนาชุมชนต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ วิเศษสุวรรณ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่รู้เพียงว่าบทบาทของประชาชน คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนบทบาทอื่นๆอีก โดยเฉพาะการร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเดือดร้อน ปัญหาข้อ ขัดข้อง การร้องเรียนพฤติกรรมการทำงาน การร้องเรียน เมื่อพบเห็นการทุจริต เป็นต้น ประชาชน ยังไม่รู้ว่าตัวเองนั้นมีสิทธิดำเนินการดังกล่าวได้ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สัมพันธ์ เดชะอธิก และคณะ (2546 : 36) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบไว้ว่า ประชาชนมีส่วนแสดงความคิดเห็นต่อการเลือกตั้งสถานที่ก่อสร้าง สำนักงานเทศบาลและตลาดได้รุ่ง แต่ไม่มีส่วนตัดสินใจในการย้ายสถานที่และพัฒนาให้ดีขึ้น ด้านการตรวจสอบ ประชาชนไม่รู้เรื่องการทำงานของเทศบาล และไม่ตื่นตัวในการตรวจสอบและคิดว่าไม่ใช่ธุระ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปประชาชนไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบการทำงานและขาดความตื่นตัวในเรื่องนี้

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่มีจำนวนมากที่สุด คือการเลือกตั้งทุกครั้งควรเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกๆครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและ

ระดับท้องถิ่น ประชาชนเห็นแต่พฤติกรรมต้องมีเรื่องเกี่ยวกับการซื้อสิทธิขายเสียงเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ จึงทำให้ประชาชนบางคนบางกลุ่มต้องการให้เทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ มีบทบาทในการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ให้มากขึ้น ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ธ โสธร ผู้ทองคำ (2545 : 538-539) กล่าวว่า การเลือกตั้งในทางปฏิบัติ นั้น มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติเชิงบังคับข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งสรุปใจความสำคัญไว้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจการปกครองของผู้บริหาร เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำการลับ ด้วยวิธีการอื่นใดที่รับประกันได้ว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นไปโดยเสรี”

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และกระตุ้นให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล โดยนำข้อมูลที่ได้มาประชาสัมพันธ์ และแนะนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านด่าน และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้ปรับปรุงเพื่อพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ดังนั้นเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรรักษาไว้ และส่งเสริมประชาสัมพันธ์รณรงค์ และให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญในการเลือกตั้ง และให้ประชาชนเข้าใจในระบอบการปกครองให้มากขึ้น ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และควรเพิ่มช่องทางในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เช่น การสื่อสารเสียงตามสาย การออกประชาสัมพันธ์ โดยรถโฆษณา การทำแผ่นพับ การทำแผ่นป้ายติดตามชุมชนต่างๆ รวมทั้งการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์วารสาร ของเทศบาล เป็นต้น ทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้ง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

การชักชวนคนอื่นไม่ให้ซื้อสิทธิขายเสียงดังนั้นเทศบาลตำบลบ้านคำนและผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักถึงข้อเสียของการซื้อการขายสิทธิในการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยให้ประชาชนการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยจิตสำนึกในการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญให้มากขึ้น เช่น เทศบาลควรจัดประชุมอบรมสัมมนาให้ความรู้ทางการเมือง การปกครอง การเข้าไปเป็นคณะกรรมการในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล และการเข้าร่วมการประชุมสภา เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ทั้งทางด้านการไปร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและตรวจสอบ โดยดำเนินมาตรการเชิงรุกเข้าถึงประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.3 ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ เลือกตั้งทุกครั้งควรเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใสทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกๆ ครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนเห็นแต่พฤติกรรมต้องมีเรื่องเกี่ยวกับการซื้อสิทธิขายเสียงเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ดังนั้นจึงให้เทศบาลตำบลบ้านคำนและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรดำเนินการดังนี้ คือ มีการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ให้มากขึ้นเวลาที่มีการเลือกตั้งทุกครั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นควรสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนทุกกลุ่มว่าสินจ้างรางวัลเล็กน้อยไม่คุ้มกับการที่ประเทศเสียหายและเสีย โอกาสที่จะพัฒนาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำนอำเภอบ้านคำนจังหวัดบุรีรัมย์และท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยและปัญหาที่มีผลกระทบต่อความร่วมมือทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำนอำเภอบ้านคำน จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรมีการวิจัยปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านคำน อำเภอบ้านคำน จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง